

*กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สุปรียา คำโมนะ^{1*} พูนชัย ยาวีราช² ประเวศ เวชชะ³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*Corresponding author e-mail: 668914033@crru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใช้วิธีวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 คน นำข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ 3) ศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน และ 4) ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรในยุคปัญญาประดิษฐ์มีข้อจำกัดด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เช่น นโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง และข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ส่วนด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร บุคลากร ทักษะครู และการบริหารแบบมีส่วนร่วม เช่น โครงสร้างองค์กรที่จำกัด และการใช้เทคโนโลยีที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ ข้อจำกัดเหล่านี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของยุคปัญญาประดิษฐ์ จากการศึกษาเสนอ 5 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ (1) พัฒนาแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ (2) สร้างระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (3) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล (4) บูรณาการปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในกระบวนการเรียนรู้ และ (5) พัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ กลยุทธ์เหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันเพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในยุคปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา; ยุคปัญญาประดิษฐ์; โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น

* Received: 18 February 2025, Revised: 11 March 2025, Accepted: 13 March 2025

Strategies for Curriculum Management in the Era of Artificial Intelligence at Baan Huai Nam Yen School, Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2

Supreeya Khammona¹ Phoonchai Yawirach² Prawet Wetcha³

¹Master of Education in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

²Faculty of Education Field of Study: Educational Administration
Chiang Rai Rajabhat University

³Faculty of Education Field of Study: Educational Administration
Chiang Rai Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: 668914033@crru.ac.th

ABSTRACT

This study aims to propose strategies for school curriculum management in the era of artificial intelligence (AI) at Baan Huai Nam Yen School under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2. The research was conducted in four phases: (1) examining the current state of school curriculum management by collecting data from questionnaires completed by 30 school administrators, teachers, and educational personnel; (2) identifying factors influencing curriculum management through semi-structured interviews with five participants, including school administrators, academic supervisors, and teachers responsible for curriculum management, with data analyzed using content analysis and summarized for key insights; (3) exploring the desired future state of curriculum management to align with the AI era by collecting data through questionnaires from the same 30 respondents; and (4) developing curriculum management strategies through focus group discussions with nine experts. The findings indicate that curriculum management in the AI era faces external challenges, including political, economic, social, technological, and environmental factors, such as policy discontinuity and economic and technological constraints. Internal challenges involve strategy, organizational structure, personnel, teachers' competencies, and participatory management, including limited organizational structures and the incomplete integration of technology. These constraints highlight the necessity for strategic curriculum management adaptation to meet the demands of the AI era. The study proposes five key strategies: (1) developing a systematic curriculum implementation plan, (2) establishing an effective monitoring and evaluation system, (3) promoting the use of technology and digital media, (4) integrating artificial intelligence (AI) into learning processes, and (5) enhancing teacher capacity through practical training. These strategies are interconnected and designed to enhance the effectiveness of school curriculum management in the AI-driven era.

Keywords: School Curriculum Management; Artificial Intelligence Era; Baan Huai Nam Yen School.

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมหาศาลนำพามนุษย์เข้าสู่ยุคใหม่ที่มีการตื่นตัวกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence - AI) ซึ่งมีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อหลากหลายด้านของการดำเนินชีวิตมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการแพทย์

การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม การบันเทิง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา การสอน และการจัดการเรียนรู้ (ไทยพีบีเอส, 2566; The Standard, 2019). ปัญญาประดิษฐ์ เป็นสาขาหนึ่งของวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่มุ่งเน้นการสร้างระบบหรืออุปกรณ์ที่สามารถจำลองพฤติกรรมมนุษย์ได้ เช่น การเรียนรู้ การคิด การแก้ปัญหา และการสื่อสาร

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในหลายด้าน โดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการศึกษา (Smart Administration) เช่น การลดระยะเวลาในการทำงานเอกสารของครูและบุคลากร ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น และช่วยให้สามารถจัดการข้อมูลนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ AI ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้นผ่านระบบผู้ช่วยสอนอัจฉริยะ (Smart Tutoring) ซึ่งสามารถให้คำแนะนำส่วนบุคคลและปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

อีกทั้งปัญญาประดิษฐ์ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลและอนาคต (Smart Skills) เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถช่วยประเมินผลการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะที่แม่นยำแก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล ทั้งหมดนี้ทำให้ปัญญาประดิษฐ์ กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต (Adrien Schmidt, 2017).

ปัญญาประดิษฐ์ เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายและข้อจำกัดที่อาจส่งผลกระทบต่ออนาคตของโลก เช่น ประเด็นเรื่องจริยธรรม (ethics) ความปลอดภัย (security) ผลกระทบต่อสังคม (social impact) และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (environmental impact) (Wikipedia, 2566; Nick Bostrom, 2014). ยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence - AI) ได้ทำให้การศึกษาเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในหลายด้าน การเรียนรู้ในยุคนี้เน้นการพัฒนาทักษะเชิงคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้เครื่องมือและระบบปัญญาประดิษฐ์ (Clark D. & Waters D., 2019).

ในยุคปัญญาประดิษฐ์นี้ผู้เรียนสามารถกำหนดรายละเอียดการเรียนรู้ของตนเองได้ตามความสนใจและความต้องการ โดยที่ปัญญาประดิษฐ์จะใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) เพื่อวิเคราะห์และสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่ มันสามารถเรียนรู้จากข้อมูลมหาศาลและสร้างแบบจำลองที่มีความแม่นยำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ยังช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการและระดับความสามารถของนักเรียน การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ออนไลน์มีความสะดวกและเข้าถึงง่าย นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามเวลาที่สะดวกและตามความสนใจของตนเอง (Clark D. & Waters D., 2019).

เทคโนโลยีการศึกษาก็ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในยุคปัญญาประดิษฐ์ มีการพัฒนาเครื่องมือและแอปพลิเคชันการศึกษาที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาช่วยในกระบวนการการเรียนรู้ ซึ่งช่วยในการแก้ปัญหาทางความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาคับซบซ้อน และการทำงานร่วมกับระบบปัญญาประดิษฐ์ สิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมสู่อนาคตของการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์คือการเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมและพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับการทำงานในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาไทย 4.0 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Luckin R., Holmes W., Griffiths M., & Forcier L. B., 2020).

การพัฒนาการศึกษาในประเทศไทยในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Era) ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญรุ่งเรืองของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรและสังคม การศึกษานี้หลาย ๆ ด้านได้รับการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคปัญญาประดิษฐ์ การศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์เน้นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นั่นหมายความว่าผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีความรู้ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพที่จำเป็นในสถานการณ์ที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560).

อีกทั้ง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 วิชาหลัก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในยุค 4.0 ได้ถูกพัฒนาให้มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคดิจิทัล นอกจากนี้ หลักสูตรยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างเหมาะสม การเรียนการสอนในยุคนี้จึงไม่เพียงแต่ให้ความรู้ทางวิชาการ แต่ยังเน้นการปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นประชากรที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560).

การพัฒนาการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์นี้เริ่มจากการเชื่อในความสำคัญของผู้เรียน และการเน้นผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพและความพร้อมในการเรียนรู้ การศึกษานี้สามารถเตรียมความพร้อมสู่อนาคตของการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยให้นักเรียนพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์การทำงานในอนาคต ซึ่งต้องการความชาญฉลาดและความรู้ความสามารถที่เป็นเสมือนส่วนหนึ่งของสังคมแห่งยุคปัญญาประดิษฐ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551). การบริหารการจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงและครอบคลุมหลายมิติ และมีผลกระทบต่อหลายด้านของการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรทั้งหมด (Clark & Yinger, 1979).

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 และยุคปัญญาประดิษฐ์เน้นการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่เข้ากัน
ไปกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี การบริหารจัดการหลักสูตรมีบทบาทสำคัญในการ
ปรับปรุงและปฏิรูปการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคปัญญาประดิษฐ์
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560). การบริหารจัดการหลักสูตรต้องพิจารณาขั้นตอนและแนวทางการจัดการ
หลักสูตรอย่างละเอียด เช่น การวางแผนใช้หลักสูตรใหม่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การระบายน
งานให้เข้ากับหลักสูตรใหม่ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร. การบริหารจัดการหลักสูตรจะเริ่มต้น
ด้วยการศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรใหม่ รวมถึงการเตรียมวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่ในสถานศึกษา
การพิจารณาเรื่องงบประมาณและอาคารสถานที่ การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล การพิจารณาถึงการ
อบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และการวางแผนการใช้หลักสูตรในประเด็นเด่นของ
สถานศึกษา

การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัว
และดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการ
ศึกษาและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การจัดการ
หลักสูตรที่ดีจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการ
ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน ทั้งนี้ การบริหาร
หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น
สำหรับโลกยุคใหม่ อาทิ ทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา
กระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแนวโน้มของตลาดแรงงานและความต้องการของสังคม ทำให้
ผู้เรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่โลกการทำงานที่ต้องการทั้งความชาญฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ และ
ความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2017). การศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 ได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตร
และกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัญญาประดิษฐ์
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ทั้งนี้ นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการยังมุ่งเน้นการพัฒนา
ผู้เรียนในทุกกระดับให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Management) เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาการศึกษา
ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Era) ซึ่งเป็นยุคที่มีการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ดังนั้น การแก้ไข
และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัญญาประดิษฐ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งการแก้ไขหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากมีประสิทธิภาพและการดำเนินการที่ซับซ้อน (Covey, 2020) และมีผลต่อหลักสูตรและกระบวนการการเรียนรู้ต่าง ๆ

เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Era) กระบวนการศึกษาด้วยงานวิจัยจึงกลายเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (Rasmussen & Suedung, 2000; Tracy, 2014) การวิจัยในประเด็นนี้มุ่งเน้นการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้สามารถพัฒนาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Era) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน

ทั้งนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องประเมินและปรับปรุงแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษา การจัดการศึกษาจึงต้องมี ความยืดหยุ่น และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในมิติของสังคม เทคโนโลยี และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของศตวรรษที่ 21

จากความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ การวิจัยนี้มุ่งเน้นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการเปรียบเทียบแนวทางการจัดการศึกษากับมาตรฐานของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงรุกในการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ ทั้งในด้านโครงสร้างหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนสนับสนุนการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับบริบทของโลกยุคใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

3.ภาพอนาคตที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุค
ปัญญาประดิษฐ์

4.เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านห้วย
น้ำเย็น ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น โดยคัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Selection) เพื่อให้ได้กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 1)
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1.1 ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 1.2 สร้างแบบสอบถามตาม
ขอบเขตของเนื้อหาที่สร้างขึ้น นำเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้
แบบสอบถามมีความชัดเจน ถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ 1.3 ตรวจสอบคุณภาพของ
แบบสอบถาม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ
คำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษา
ของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีค่า IOC รายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่ง
ผลจากการหาค่า IOC พบว่า ทุกประเด็นศึกษาใช้ได้ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ เก็บรวบรวม
ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร และ
ฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยสรุปสาระสำคัญเพื่อกำหนดขอบเขต
เนื้อหาการวิจัยและสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2
ขั้นตอน ดังนี้ 2.1 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย โดยจัดทำแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try
Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 2.2 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามหลังจากนำแบบสอบถามที่ผ่านการ
ทดลองใช้มาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 3) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัสเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ (บุญ
ชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพ
อยู่ในระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ใน
ระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย 1.00 - 1.50
หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด 3.2 ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาคั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ที่คัดเลือกโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน 1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยที่สำคัญที่มีต่อการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ 1.2 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่สำคัญที่มีต่อการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น 1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาที่สร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง และความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ 1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีค่า IOC รายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการหาค่า IOC พบว่า ทุกประเด็นศึกษาใช้ได้ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร และฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 1.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล 1.6 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานและดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง 1.7 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาคั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ 1.1 ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น 1.2 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาที่สร้างขึ้น นำเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจน ถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ 1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่า IOC รายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการหาค่า IOC พบว่า ทุกประเด็นศึกษาใช้ได้ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ และผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน 2.1 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย โดยจัดทำ

แบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 2.2 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามหลังจากนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 3) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัสเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) 4.51 - 5.00 หมายถึง ท่านต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพในการบริหารหลักสูตรในระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง ท่านต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพในการบริหารหลักสูตรในระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง ท่านต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพในการบริหารหลักสูตรในระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 หมายถึง ท่านต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพในการบริหารหลักสูตรในระดับน้อย 1.00 - 1.50 หมายถึง ท่านต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพในการบริหารหลักสูตรในระดับน้อยที่สุด 3.2 นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 4 เสนอแนวทางกลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคปัญญาประดิษฐ์ ที่โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาขั้นตอนที่ 3 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้ กลุ่มนโยบายจำนวน 3 คน กลุ่มนักวิชาการจำนวน 3 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และ การหาฉันทมติ (Consensus) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน 1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ 1.2 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น 1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาที่สร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง และความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ 1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีค่า IOC รายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการหาค่า IOC พบว่า ทุกประเด็นศึกษาใช้ได้ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ 1.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล 1.6 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล กำหนดวันและเวลา และดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์ 1.7 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญของกลยุทธ์ที่เสนอด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอฉันทมติของผู้เชี่ยวชาญ เสนอผลลัพธ์โดยจัดระดับข้อตกลงของกลุ่ม

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ในโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
ในภาพรวม

ข้อรายการ	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตร	4.02	0.50	มาก	4.48	0.39	มาก
2. ด้านเนื้อหาวิชา	4.10	0.60	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.52	0.69	มาก	c2	0.47	มากที่สุด
4. ด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา	3.53	0.69	มาก	4.63	0.47	มากที่สุด
5. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	3.78	0.68	มาก	4.68	0.45	มากที่สุด
ภาพรวม	4.08	0.57	มาก	4.67	0.44	มากที่สุด

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็นโดยใช้ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบัน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรได้รับการออกแบบให้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูมีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.02$, $\sigma = 0.50$) สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สามารถบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ากับหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทของยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยมีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้าไปในสาระการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูมีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.60$) สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของครูในการถ่ายทอดความรู้ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้

1.3 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเรียนการสอนในยุคปัญญาประดิษฐ์ได้รับการพัฒนาให้เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) อย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูมีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.52$, $\sigma = 0.69$) สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ยังคงมีความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการสอนเชิงดิจิทัลและการใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีการนำสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อการศึกษา และสื่อดิจิทัลแบบโต้ตอบ อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีในบางพื้นที่ยังคงมีข้อจำกัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูมีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.69$) สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของครูในการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีในกระบวนการสอน แต่ยังคงต้องการการอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้มีการพัฒนาให้ทันสมัยขึ้น โดยมีการใช้เทคโนโลยี AI ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินผลแบบเรียลไทม์ และการประเมินผลแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูมีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.68$) สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของครูในการดำเนินการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังคงต้องการการพัฒนาแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนให้แม่นยำและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น

2. ผลการศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนและอุดหนุนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเมือง มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล แต่ขาดเสถียรภาพด้านงบประมาณ 2) ด้านเศรษฐกิจ มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาแต่ยังมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม โรงเรียนได้รับการยอมรับจากชุมชน แต่มีอุปสรรคด้านความหลากหลายทางชาติพันธุ์และภาษา 4) ด้านเทคโนโลยี มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล แต่ขาดทรัพยากรและทักษะด้านเทคโนโลยี 5) ด้านสิ่งแวดล้อม มีแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น แต่โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลยังเข้าถึงบริการพื้นฐานได้จำกัด ผลการวิจัยสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกให้หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัญญาประดิษฐ์

2.2 ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนและจุดรั้งการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ พบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่เน้นคุณภาพผู้เรียน และการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ปัจจัยด้านโครงสร้าง ได้แก่ การบริหารแบบยืดหยุ่นและมีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ บุคลากรมีความตั้งใจพัฒนาและปรับตัวด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านทักษะ ได้แก่ ครูมีความสามารถในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ปัจจัยด้านรูปแบบ ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ปัจจัยด้านค่านิยม ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณภาพผู้เรียน ขณะที่ ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายโรงเรียน การขาดทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ข้อจำกัดในการสื่อสารภายในองค์กร และขาดแรงจูงใจในการพัฒนาครู ส่งผลให้เกิดความท้าทายในการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์

3. ผลการศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ที่ตอบสนองต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อเทียบเคียงของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้และการประมวลผลของปัญญาประดิษฐ์ โดยใช้ การวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร, ครู, นักเรียน, ผู้ปกครอง, ชุมชน และคณะกรรมการทุกด้าน ในกระบวนการพัฒนาและดำเนินการหลักสูตร ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของครูและผู้บริหารในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และส่งเสริมบทบาทที่เข้มงวดในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มเกี่ยวข้อง

4. กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น จำเป็นต้องมีการประเมินสภาพการณ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และการกำหนดโครงการ/กิจกรรม ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ 5 กลยุทธ์ คือกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกขั้นตอนของการวางแผนหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 สร้างระบบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการจัดการข้อมูล กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ นำไปสู่การกำหนดโครงการ จำนวน 5 โครงการ และกิจกรรม จำนวน 15 กิจกรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าด้านเนื้อหาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้ายปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตรมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจเกิดจากการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ในขณะที่ด้านปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาอาจต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะการทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญกับการนำหลักสูตรไปใช้ในทางปฏิบัติมากกว่าการทำความเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายเชิงทฤษฎี อีกทั้งผู้เรียนและผู้ปกครองมักให้ความสำคัญกับเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมากกว่ากรอบแนวคิดเชิงปรัชญาของหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ กษมา ชนวงค์ (2564) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียนโรงเรียนเอกชน พบว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า การนำหลักสูตรไปใช้จริง (Implementation) ได้รับความสนใจมากกว่ากระบวนการวางแผน ดังที่ พัชรินทร์ สร้อยสน (2564) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมศักยภาพรายบุคคลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยระดับมัธยมศึกษา พบว่าการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน นอกจากนี้ อภิขยา กานดา และ สุภาวดี ลาภเจริญ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าการสนับสนุนทรัพยากร (Support) เช่น การอบรมครูและการให้คำปรึกษาทางวิชาการ มีผลโดยตรงต่อ ความสำเร็จในการใช้หลักสูตร ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยข้างต้น โดยพบว่า การนำหลักสูตรไปใช้จริง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ เพื่อส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ในสถานศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) ตามกระบวนการบริหารจัดการ PDSSA ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน 7 ประการ คือ (1) กลยุทธ์ (2) โครงสร้าง (3) ระบบ (4) บุคคล (5) ทักษะ (6) รูปแบบ (7) ค่านิยม และปัจจัยภายนอก 6 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการเมือง 2) ปัจจัยเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยด้านสังคม 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 6) ปัจจัยด้านกฎหมาย พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนและจุดรั้งที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานของโรงเรียนสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ดังนี้ ด้านการเมือง ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ นโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลและการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยจุดรั้งประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งและงบประมาณที่ได้รับไม่ต่อเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและผู้ปกครองบางส่วนที่มีฐานะดี ขณะที่ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนของผู้ปกครองบางกลุ่มและความเหลื่อมล้ำทาง

เศรษฐกิจในชุมชน ด้านสังคม ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การยอมรับของชุมชนและความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ขณะเดียวกัน ปัจจัยฉุดรั้ง ได้แก่ ผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน และความหลากหลายทางชาติพันธุ์และภาษาที่สร้างความท้าทายในการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยี ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียนรู้ เช่น แท็บเล็ต รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยฉุดรั้ง ได้แก่ การขาดทรัพยากรเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทักษะด้านเทคโนโลยีของครูและนักเรียนที่ยังไม่เพียงพอ และการทำงานที่ซ้ำซ้อนเนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่เป็นระบบ ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ส่วนปัจจัยฉุดรั้ง ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลซึ่งจำกัดการเข้าถึงบริการพื้นฐานและสื่อการเรียนการสอน ดังที่ ธาริตา สกลภัทรสกุล (2565) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาประสบปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กษมา ชนะวงศ์ (2564) ที่พบว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

3.ภาพอนาคตการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ จากผลการศึกษาลักษณะภาพอนาคตการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ 1) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านคุณภาพผู้เรียนเทียบกับโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ จากการศึกษา ต้องการให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันมีทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีสมรรถนะหลักของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด มีความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบมุ่งมั่นในการทำงาน ส่งเสริมทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจบการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเปลี่ยนผ่านจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษาเพื่อการศึกษาที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพ อีกทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 2) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น เทียบเคียงกับโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ 2.1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (P) พบว่า ควรวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสม สมรรถนะหลักและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการวางแผนโครงสร้างบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.2 ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ (D) พบว่า ควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มีการจัดทำโครงสร้างคำอธิบาย จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการกำหนดประเด็นท้าทายพร้อมทั้งการติดตามและการประเมินการเรียนรู้ 2.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร (S) พบว่า ควรแต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารหลักสูตร มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อีกทั้งมี

การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของการศึกษาอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการหลักสูตร และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอน 2.4 ด้านการนิเทศกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร (S) พบว่า ควรกำหนดแนวทาง การนิเทศติดตามประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศอย่างเป็นระบบแบบแผนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามกำกับดูแลส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยร่วมมือกับชุมชน 2.5 ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร (A) พบว่า ควรมีการประเมินครูผู้สอนโดยใช้จุดประสงค์ในการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินหลักสูตรสถานศึกษาจากการใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการรวบรวมวิเคราะห์ความจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและปัจจุบัน โดยคำนึงรอบด้านและเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนกับมาตรฐานระดับชาติ ให้เป็นไปตามบริบทสถานศึกษา 3) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น เทียบเคียงกับโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร, ครู, นักเรียน, ผู้ปกครอง, ชุมชน และคณะกรรมการทุกด้าน ในกระบวนการพัฒนาและดำเนินการหลักสูตร ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของครูและผู้บริหารในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และส่งเสริมบทบาทที่เข้มงวดในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มเกี่ยวข้อง กษมา ชนวงษ์ (2564) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่าการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ อรทัยริน เลิศจิรัชยวงศา (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่าทักษะด้านเทคนิค มโนภาพ และมนุษยศาสตร์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ การวางแผนและดำเนินการที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

4. กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

จากผลการศึกษาเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ การวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) กลยุทธ์ (Strategic Objective) แผนงานโครงการ (Initiative) ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็นมุ่งมั่นพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ สร้างนักเรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาระบบวางแผนหลักสูตรที่มีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน
2. พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลให้ทันสมัยและมีมาตรฐาน
3. สนับสนุนทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม
4. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา
5. พัฒนาระบบการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตร

เป้าหมาย (Goal)

เป้าหมายที่ 1 มีระบบวางแผนหลักสูตรที่มีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

เป้าหมายที่ 2 มีระบบการจัดการข้อมูลให้ทันสมัยและมีมาตรฐาน

เป้าหมายที่ 3 จัดหาและสนับสนุนทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ

เป้าหมายที่ 4 มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา

เป้าหมายที่ 5 มีพัฒนาระบบการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับ

หลักสูตร

ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Objective)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกขั้นตอนของการวางแผน

หลักสูตร

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างระบบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการจัดการข้อมูล

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่เหมาะสมในกระบวนการเรียนการสอน

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

แผนงานโครงการ (Initiative)

โครงการที่ 1 พัฒนาแผนการดำเนินงานหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1.1 การประชุมระดมความคิดร่วมกับครูและบุคลากร

1.2 การจัดทำคู่มือการวางแผนหลักสูตร

1.3 การทดลองใช้แผนงานและเก็บข้อมูลผลตอบรับ

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลข้อมูลการเรียนการสอน

2.1 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์สำหรับติดตามผล

2.2 การจัดอบรมการใช้งานระบบให้กับครูและบุคลากร

2.3 การติดตามและปรับปรุงระบบตามผลตอบรับ

โครงการที่ 3 โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนดิจิทัลสำหรับครู

3.1 การจัดอบรมการสร้างสื่อดิจิทัล

3.2 การสนับสนุนซอฟต์แวร์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล

3.3 การประกวดสื่อการเรียนการสอนดิจิทัล

โครงการที่ 4 โครงการสร้างนวัตกรรมการสอนด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีเฉพาะด้าน

4.2 การพัฒนานวัตกรรมการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

4.3 การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในหมู่ครู

โครงการที่ 5 โครงการอบรมการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5.1 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร

5.2 การฝึกปฏิบัติการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

5.3 การจัดทำตัวอย่างเป้าหมายการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านเนื้อหาวิชา ด้านปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตร ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรสถานศึกษามีระดับเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความตระหนักรู้ ความเข้าใจถึงสถานะปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนและสามารถพัฒนาแผนงานและแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของนักเรียนในยุคปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างเหมาะสม

2. จากผลการศึกษาการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความพร้อมของครู บุคลากร และทรัพยากรการเรียนรู้ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความต้องการของชุมชน การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อวางแผนและดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. จากผลการศึกษาภาพอนาคตการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ พบว่า 1) ภาพอนาคตด้านคุณภาพผู้เรียน มี 6 ด้าน 1.ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2.สร้างทักษะการคิดแก้ปัญหาและการประยุกต์ความรู้ในชีวิตประจำวัน 3.พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่น 4.ปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) 5.เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่การศึกษาที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพ 6.ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) ภาพอนาคตด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมี 5 ด้านดังนี้ 1.

ด้านการวางแผน (P) ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่สะท้อนสมรรถนะหลักและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พร้อมวางแผนโครงสร้างบุคลากรผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน 2. ด้านการนำไปใช้ (D) จัดทำโครงสร้างหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดประเด็นท้าทาย 3. ด้านการสนับสนุน (S) จัดตั้งคณะทำงานด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาบุคลากร และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ พร้อมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน 4. ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม (S) กำหนดระบบนิเทศติดตามและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีเป้าหมายชัดเจน และทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. ด้านการประเมินผล (A) ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผลหลักสูตร รวมถึงปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานระดับชาติ

3) ภาพอนาคตด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตร 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2. พัฒนาทักษะและความรู้ของครูและผู้บริหารให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา 3. สนับสนุนบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัญญาประดิษฐ์ต้องเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) การวางแผนที่เป็นระบบ การประเมินผลที่รอบด้าน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาให้พร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างยั่งยืน

4. จากผลการหากลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 พบว่า กลยุทธ์ที่ได้มี 5 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกขั้นตอนของการวางแผนหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 สร้างระบบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการจัดการข้อมูล กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสามารถนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับบริบท เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด เนื่องจากทางสถานศึกษายังขาดความพร้อมในด้านการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนให้เหมาะสมกับยุคปัญญาประดิษฐ์ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะครูผู้สอนและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จ และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและบริบทของชุมชน

2. จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากรและการใช้เทคโนโลยี รวมถึงปัจจัยภายใน เช่น การพัฒนาทักษะครูในการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการจัดการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น และการบริหารทรัพยากรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนจากชุมชน องค์กรภายนอก และนโยบายการศึกษาในระดับประเทศ ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและองค์กรภายนอก รวมถึงการออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและบริบทของท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น ต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ทฤษฎีการบริหารจัดการหลักสูตร (PDSSA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ต้องปรับตัวให้เป็นระบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ โดยมีแนวทางที่สำคัญดังนี้ 1.การออกแบบหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเทคโนโลยีและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ 2.ปัจจัยภายนอกและภายในเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องบริหารจัดการ 3.การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จ 4.กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรต้องมุ่งเน้นที่ใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาทักษะของบุคลากร โดยมีการเสนอ 5 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการปัญญาประดิษฐ์(AI) ในกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ กลยุทธ์เหล่านี้ช่วยให้โรงเรียนปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เสริมสร้างทักษะสำคัญของนักเรียน และพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กษมา ชนะวงศ์. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กษมา ชนะวงศ์, วิทยา จันทร์ศิลา, และ สติพร เชาวน์ชัย. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียนโรงเรียนเอกชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 10(5), 2037-2049.

ไทยพีบีเอส. (2566). *ย้อนวิวัฒนาการในรอบ 75 ปี ปัญญาประดิษฐ์*.

www.thaipbs.or.th: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/272538>

ธาริตา สกลภัทรสกุล, และ ทศนะ ศรีปัดตา. (2565). สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้*, 8(5), 89-99

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.

พัชรินทร์ สร้อยสน. (2564). การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมศักยภาพรายบุคคลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 11(1), 36-47

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พศ.2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

อภิขญา กานดา และ สุภาวดี ลาภเจริญ. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทํารวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการ สพฐ.*, 10, 33-45.

อรอัยริน เลิศจิรชัยวงศา. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. *วารสารสิทธิธรรมปริทรรศน์*, 22(1), 264-279.

Adrien Schmidt. (2017). *How AI Impacts Education*. www.forbes.com:

<https://www.shorturl.asia/HZ1bL>

Clark D. & Waters D. (2019). The impact of artificial intelligence in education: A systematic review. *International Journal of Education and Technology*, 33-49.

Covey S. R. (2020). *The 7 habits of highly effective people*. Simon & Schuster.

Luckin R. Holmes W. Griffiths M. & Forcier L. B., L. (2020). *Intelligence unleashed: An argument for AI in education*. Pearson.